

NT2 op maat

Docentenhandleiding

Boom

De opmaat, De sprong en De finale

Algemene informatie en didactische tips

De serie 'NT2 op maat' is een basismethode Nederlands als tweede taal voor hoger opgeleide volwassenen binnen en buiten Nederland. 'De opmaat' brengt cursisten van niveau 0 naar niveau A2. Daarna volgt 'De sprong', die de cursist verder brengt tot niveau niveau B1, het niveau van het Staatsexamen NT2 programma I. Cursisten die het Staatsexamen NT2 programma II willen doen, kunnen aansluitend 'De finale' gebruiken. Daarmee verhogen ze hun niveau tot B2 en krijgen ze ook al wat examentraining.

In dit document krijgt u informatie over de hele serie. Het is geen gedetailleerde instructie voor elk thema en elke oefening, maar een globale beschrijving en bevat didactische tips die bruikbaar zijn voor de verschillende boeken.

'De sprong', het tweede deel uit de serie, wordt wat meer gedetailleerd beschreven.

De beschreven principes en suggesties kunnen deels ook worden toegepast bij 'De opmaat' en 'De finale', maar er zijn natuurlijk ook relevante verschillen tussen de drie boeken. Deze verschillen worden in het laatste deel van deze handleiding besproken.

De sprong: van niveau A2 naar B1

Thema's

De methode bestaat uit negen thema's. Hoewel de onderwerpen vergeleken met het beginnersboek *'De opmaat'* abstracter zijn, zijn ze voor cursisten herkenbaar en interessant. Ze komen met de onderwerpen in aanraking als ze nieuwsberichten lezen of horen, gesprekken en discussies met anderen voeren, verschillende soorten teksten lezen, telefoongesprekken voeren, enz. De thema's bevatten bovendien ook culturele informatie, zoals de omgang met anderen (ouderen, kinderen, burens, collega's), het Nederlandse politieke systeem en de leefwijze van jongvolwassenen.

Binnen elk thema wisselen de verschillende vaardigheden elkaar op een natuurlijke manier af. Daarnaast is er in elk thema aandacht voor grammatica en woordenschat. Er is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van authentieke teksten.

Op de website vindt u bij elk thema herhalingsoefeningen die u kunt gebruiken om in de les of bij het huiswerk te differentiëren. Ook kunt u ervoor kiezen om dit materiaal als toetsmateriaal te gebruiken.

Grammatica-appendix

Een uitgebreid grammaticaal overzicht en extra grammatica-oefeningen zijn opgenomen in de grammatica-appendix achterin het boek. In de thema's vindt u steeds een verwijzing naar extra grammatica-oefeningen die aansluiten bij de theorie en oefeningen in het betreffende thema.

In hoeveel dagdelen en lesuren u de methode doorwerkt, is afhankelijk van de planning en roosters op uw eigen instituut, en van de studievoordigheid van uw cursisten. De methode is gericht op hoger opgeleide cursisten met een goede studievoordigheid.

Om u toch een voorbeeld te geven, vindt u hieronder het lesplan van de cursus B1 (halfgevorderden) zoals die wordt gegeven bij Babel in Utrecht (het instituut waar beide auteurs werkzaam zijn). De cursus bestaat uit 34 lessen van 1 uur en 45 minuten en van cursisten wordt verwacht dat ze zo'n 4 uur per les aan huiswerk besteden.

Materiaal: *De Sprong* (oplage 2016)

Les	Datum	In de les	Huiswerk
1		Introductie (MyBabel, materiaal, cursusopzet) Thema 1 Oef. 1, 4, grammatica werkwoordstijden, oef. 5 (1), 6 (1e alinea)	Thema 1 Oef. 2, 3, 5, 6
2		Thema 1 Oef. 7, grammatica zinsbouw, oef. 8 (1t/m 5), 12	Thema 1 Oef. 8, 9, 10, 13, 14
3		Thema 1 Oef. 15, 18, 19, 20, 21	Thema 1 Oef. 11, 16, 17, 22
4		Thema 2 Oef. 1, 2, grammatica verbum + (te +) infinitief, oef. 4, 5, 6	Thema 2 Oef. 3, 20
5		Thema 2 taalhulp (blz. 33), oef. 7, 8, 9, 21	Thema 2 Oef. 22, 23
6		Thema 2 grammatica conjuncties, oef. 11, taalhulp (blz. 44), oef. 16	Thema 2 Oef. 10, 12, 13, 15
7		Thema 2 Oef. 17, 18, 19, 22, 23, 25	Thema 2 Oef. 14, 24
8		Thema 3 Oef. 1, 4, taalhulp (blz. 57), oef. 5, 6	Thema 3 Oef. 2, 3, 15, 16, 17
9		Thema 3 grammatica comparatief en superlatief, oef. 7A, taalhulp (blz. 64), oef. 10, 13, 14	Thema 3 Oef. 7B, 8, 9, 11, 12
10		Thema 3 grammatica separabel verbum, oef. 19, 20, grammatica manieren van instructie geven, oef. 23, 24, 25	Thema 3 Oef. 18, 21, 22
11		Thema 4 Oef. 1, 4, grammatica indirecte rede en indirecte vraag, oef. 7	Thema 4 Oef. 2, 3, 5, 6, 8

Les	Datum	In de les	Huiswerk
12		Thema 4 taalhulp (blz. 93), oef. 9, grammatica om ... te + infinitief, oef. 13, 15	Thema 4 Oef. 10, 11, 14, 16, 17
13		Thema 4 Oef. 12, 18, 19, grammatica verwijzen naar dingen, oef. 21, 22	Thema 4 Oef. 20, 23, 24
14		Thema 4 Oef. 25, 26, 27	
15		Tussentest spreken	
16		Tussentest schrijven Neem je woordenboek mee! Thema 5 Oef. 1, 2, grammatica modale verba, oef. 4	Thema 5 Oef. 3, 5, 7, 8
17		Tussentest lezen Neem je woordenboek mee! Thema 5 taalhulp (blz. 117), oef. 6, 9	
18		Tussentest luisteren Thema 5 Oef. 10, 11, 12, taalhulp (blz. 123), oef. 13	Thema 5 Oef. 15, 16, 18, 19
19		Thema 5 Oef. 14, 17, 20, 21, grammatica relatieve bijzin	Thema 5 Oef. 22, 23, 28
20		Thema 5 Oef. 25, 26, 27, 29, 30	Thema 5 Oef. 24 Thema 6 Oef. 1
21		Thema 6 Oef. 2, 5, 7, grammatica zou(den), oef. 9	Thema 6 Oef. 3, 4, 6, 7
22		Thema 6 Oef. 10, 11, 12, grammatica waar + prepositie, oef. 15, 16, 17	Thema 6 Oef. 13, 14, 18, 19
23		Thema 6 Oef. 20, 21, 22, taalhulp (blz. 160), oef. 23, 24	

Les	Datum	In de les	Huiswerk
24		Thema 6 grammatica reflexieve verba, oef. 26, 27, 28	Thema 6 Oef. 25 Thema 7 Oef. 3
25		Thema 7 Oef. 1, 2, 4, 5, taalhulp (blz. 170)	Thema 7 Oef. 11 (foto meene- men), 12, 13
26		Thema 7 Oef. 6, grammatica zijn aan het + infi- nitief, zitten/staan/liggen/lopen te + infinitief, oef. 9, 10	Thema 7 Oef. 7, 8, 16, 17
27		Voortgangstest schrijven Neem je woordenboek mee! Thema 7 Oef. 14, 15, 18	Thema 7 Oef. 19
28		Voortgangstest spreken	Thema 7 Oef. 25, 26, 27
29		Thema 7 Oef. 20, grammatica plusquamperfec- tum, oef. 22, 24, 28	Thema 7 Oef. 21, 23
30		Thema 8 Oef. 1, 2, 3, 4, 5	Thema 8 Oef. 6
31		Thema 8 Oef. 7, 8, grammatica passief (1), oef. 10, 15, 16	Thema 8 Oef. 9, 11, 12, 17
32		Thema 8 grammatica passief (2), oef. 14, 18, 20, 21, 22, 23	Thema 8 Oef. 13, 19 Thema 9 Oef. 2, 6, 7, 8
33		Thema 9 Oef. 1, 2, 3, grammatica die en dat, oef. 10	Thema 9 Oef. 4, 5, 11, 13, 14, 15, 16
34		Thema 9 Oef. 12, 17, 19, 20, 21, 24	Thema 9 Oef. 22

Bij de cursus voor beginners (A) vindt u een vergelijkbaar lesplan voor het boek 'De opmaat' op de website van het boek (klik op 'docentenmateriaal → lesplan').

Didactische tips

Woordenschat Bij de meeste lees- en luisterteksten staat voorafgaand aan de tekst een woordenlijst met nieuwe woorden. Er is bewust gekozen voor synoniemen en omschrijvingen in het Nederlands omdat cursisten anders in vertalingen blijven hangen. Naast de woorden uit deze woordenlijsten is het belangrijk dat cursisten gestimuleerd worden om hun woordenschat uit te breiden. We adviseren om hier in de eerste les aandacht aan te besteden. Hoe breid je je woordenschat uit? Waar vind je nieuwe woorden? Wat doe je met nieuwe woorden?

Nieuwe woorden komen cursisten meestal tegen in lees- en luisterteksten. Deze woorden moeten ze in hun persoonlijke woordenlijst (bijv. schrift, kaartenbakje, app) zetten:

- 1 Bepaal de woordsoort. Is het een verbum, substantief, adjectief, adverbium of een vaste woordcombinatie?
- 2 Schrijf de zin op waarin je het woord hebt gevonden.
- 3 Schrijf vormkernmerken van het woord op, zoals het artikel, pluralis of de vorm van het verbum in imperfectum en perfectum.
- 4 Noteer in het Nederlands een synoniem of omschrijving.
- 5 Ga naar <http://nl.wiktionary.org/wiki/WikiWoordenboek:Nederlands>. Typ het woord in en zeg het woord na.
- 6 Maak zelf een zin met het nieuwe woord.
- 7 Herhaal de nieuwe woorden regelmatig.

Kom bij voorkeur elke les terug op de nieuwe woorden die ze aan hun woordenlijst hebben toegevoegd. Hoeveel woorden hebben ze toegevoegd? Waar hebben ze die woorden gevonden? Wat is het interessantste woord dat ze hebben geleerd? Op deze manier kunnen cursisten van elkaar leren en elkaar motiveren.

Enkele werkvormen die in de les gebruikt kunnen worden om de woorden uit het boek te herhalen:

- 1 Laat cursisten een tabel met twee kolommen zien. In de linker- en rechterkolom staan synoniemen van elkaar. Welke woorden horen bij elkaar?

1 standvastig	a zeker
2 in ieder geval	b veranderen
3 echter	c stabiel
4 omslaan	d maar

Bij de klassikale nabespreking is het belangrijk om het gebruik van de woorden verder toe te lichten.

Twee voorbeelden:

- Qua betekenis komen ‘echter’ en ‘maar’ overeen maar niet qua positie in de zin.
 - In de context van het weer zijn ‘omslaan’ en ‘veranderen’ synoniemen, maar dat is niet altijd zo.
- 2 Schrijf enkele woorden uit de woordenlijst op de het bord en verdeel de groep in tweetallen. Eén cursist omschrijft het woord en de ander raadt het woord.
 - 3 Schrijf enkele woorden uit de woordenlijst op het bord en vraag om de beurt aan een cursist om een woord te omschrijven. Als het woord geraden is, veegt u het woord uit.
 - 4 Maak vragen met daarin nieuwe woorden verwerkt. In tweetallen moeten cursisten controleren of ze de vraag begrijpen en kunnen beantwoorden.

Bijvoorbeeld:

- Wat vond je *aanvankelijk* van Nederland?
- Hoe *blijf je op de hoogte van* het nieuws?

Lezen

Bespreek bij lees oefeningen regelmatig hoe cursisten het hebben aangepakt. Hebben ze eerst de tekst gelezen en alle onbekende woorden opgezocht? Of hebben ze eerst de vragen gelezen en de antwoorden in de tekst opgezocht? Hebben ze de titel, tussenkopjes en de bron gelezen? Hoeveel tijd heeft de oefening gekost?

Het is belangrijk dat cursisten zich realiseren welke strategie bij welke tekstsoort en bij welk vraagtype het beste is. Bij het Staatsexamen lezen klagen cursisten namelijk het vaakst over tijdgebrek. Bespreek ook met cursisten dat veel lezen ervoor zorgt dat het lezen sneller gaat. De hersenen herkennen woorden immers sneller als ze die woorden al vaak hebben gezien. Cursisten kunnen elkaar vaak goede tips geven van sites, boeken of tijdschriften die ze interessant vinden om te lezen. Leeskilometers maken is belangrijk!

Wijs cursisten er ook op dat ze bij het Staatsexamen lezen alleen papieren woordenboeken mogen gebruiken! Het is om deze reden aan te raden om niet alleen online woordenboeken maar regelmatig papieren woordenboeken te gebruiken.

Luisteren

Luisteroefeningen worden vaak als huiswerkopdracht gegeven maar het is belangrijk ook in de les aandacht te besteden aan luistervaardigheid. In het boek staan voornamelijk begripsvragen maar op de site vindt u ook opdrachten voor de versta vaardigheid. Dit zijn gatenteksten die u als huiswerk of in de les kan laten maken.

De transcripten van de luisteroefeningen staan op de website. U kunt ze gebruiken om idioom of moeilijk verstaanbare passages te bespreken. Cursisten kunnen ze ook gebruiken voor zelfstudie. Adviseer uw cursisten wel om de transcripten pas achteraf te bekijken, dus nooit tijdens de eerste luistersessies.

Bespreek ook hoe cursisten buiten de les hun luistervaardigheid kunnen verbeteren. Naar welke programma's kunnen ze kijken / luisteren? Wat kunnen ze

doen tijdens het luisteren? Kunnen ze met ondertiteling kijken? Wat doen ze met nieuwe woorden of onbekende zinnen? Onze ervaring is dat ze elkaar vaak op goede ideeën brengen.

Spreken

Wissel bij het uitvoeren van de spreekopdrachten regelmatig de groepssamenstelling zodat niet altijd dezelfde cursisten met elkaar samenwerken. Geef bij de oefening ook duidelijk aan hoeveel tijd ze hebben om de vragen met elkaar te bespreken, of ze op een bepaald grammaticaal onderwerp moeten letten (bijvoorbeeld het gebruik van de werkwoordstijden) en wat er na afloop van hen verwacht wordt.

Tijdens de opdrachten loopt de docent langs, helpt cursisten met vragen, corrigeert en registreert veel voorkomende fouten. Deze fouten kunt u op het bord schrijven en gebruiken bij de nabespreking. Vergeet ook niet om mooie woordcombinaties en zinnen te noteren!

Zorg altijd voor een duidelijke afronding van de oefening. Dat kan door het nabespreken van de zinnen op het bord of door een korte rapportage van de verschillende groepjes of het stellen van een paar afrondende vragen aan de groep.

Het is ook belangrijk dat cursisten buiten de les regelmatig Nederlands spreken. Bespreek daarom met hen verschillende mogelijkheden zoals een taalmaatje of taalcoach, vrijwilligerswerk, een sportclub of buurthuis of met elkaar buiten de les afspreken. Ook kunnen cursisten zichzelf op hun mobiele telefoon opnemen. Ze kunnen een monoloog opnemen en terugluisteren. Vaak horen ze dan namelijk zelf welke fouten ze hebben gemaakt.

Schrijven

In elk thema staan verschillende schrijfoopdrachten. Een goede introductie en instructie is belangrijk. Voor wie schrijven ze de tekst? Wat is het doel van de tekst? Uit hoeveel woorden moet de tekst bestaan? Zijn er specifieke (grammaticale) aandachtspunten? Hoe moeten ze de tekst aanleveren (op papier of via de mail)? Wat is de deadline?

Vertel ook op welke manier u feedback geeft en waarom. U kunt dat met correctiecodes doen of met directe correctie in de tekst. Vergeet daarbij niet om ook feedback te geven op de inhoud van de tekst en te benoemen wat de cursist goed heeft gedaan.

Grammatica

Het is beter om samen met de cursisten een grammaticaregel te ontdekken dan een theoretische monoloog over een grammaticaal verschijnsel te houden. Voor het samen ontdekken van een regel zijn goede voorbeeldzinnen noodzakelijk.

Bij de indirecte vraag kunt u bijvoorbeeld onderstaande zinnen op het bord schrijven of projecteren en met de groep bespreken wat hen opvalt en wat het verschil tussen de 1e en 2e zin is in betekenis / gebruik en in woordvolgorde.

Wanneer heb je die e-mail gestuurd?

Ik wil graag weten wanneer u die e-mail hebt gestuurd.

Waar heb je je telefoon gekocht?

Mag ik vragen waar je je telefoon hebt gekocht?

Vervolgens kunt u samen met cursisten vergelijkbare zinnen maken. Om cursisten te inspireren is het gebruik van afbeeldingen een goede manier. Bij bijvoorbeeld een afbeelding van een portemonnee kunnen cursisten vragen maken als:

Weet jij waar mijn portemonnee ligt?

Mag ik vragen of ik wat geld van je kan lenen?

De opmaat: van niveau 0 naar A2

Woordenschat Elk thema in ‘*De opmaat*’ start met een woordweb, een woordenschattoefening waarbij de docent samen met de cursisten vooraf een woordenlijst opstelt die bij het thema past. Voor de cursisten zonder voorkennis is dat een manier om te kunnen starten, terwijl cursisten die al wat woorden kennen zo hun kennis kunnen delen met andere cursisten. Onze ervaring is namelijk dat er in beginnerscursussen niet alleen pure beginners zitten maar meestal ook enkele cursisten die al enige tijd in Nederland zijn en al een beetje Nederlands begrijpen, maar nog nooit een taal cursus hebben gevolgd.

Achterin het cursusboek staan alfabetische woordenlijsten per thema. Daarin zijn de nieuwe woorden opgenomen die in dat thema zijn geïntroduceerd. De lijsten kunnen gebruikt worden om het vocabulaire te herhalen. Een cursist kan desgewenst vertalingen toevoegen aan deze lijsten.

Op de website van het boek staat wel een complete woordenlijst van het hele boek, vertaald in het Engels. Daarin wijkt ‘*De opmaat*’ af van de twee andere boeken. Vanaf ‘*De sprong*’ benadrukken we het belang van woorden leren Nederlands - Nederlands. Onze ervaring is namelijk dat cursisten regelmatig in vertalingen blijven hangen. Door woorden Nederlands - Nederlands te leren, worden cursisten ook flexibeler in het gebruik van de taal omdat ze eraan gewend raken omschrijvingen te geven. Als ze dan niet op een specifiek woord kunnen komen, is het geven van een omschrijving makkelijker.

Herhalingsoefeningen

Net als bij ‘*De sprong*’ vindt u achterin het boek een grammatica-appendix met een herhaling van de behandelde theorie en veel oefeningen. Daarnaast staan er op de website van het boek herhalingsoefeningen (niet onder de knop ‘cursistenmateriaal’, maar onder ‘docentenmateriaal’). Behalve de algemene herhalingsoefeningen (voor de diverse vaardigheden) staan hier ook specifieke oefeningen vocabulaire, waarbij de woordenschat per twee thema’s wordt herhaald.

Taalhulp

Het onderdeel ‘Taalhulp’ komt in alle boeken voor, en is op de websites van de boeken te beluisteren. In ‘*De opmaat*’ is er op de website een extra toepassing aan gekoppeld. Een cursist kan de taalhelp niet alleen beluisteren, maar ook de opnamefunctie gebruiken om de woorden en zinnen na te spreken en terug te luisteren.

***De finale*: van niveau B1 naar B2**

Herhalingsoefeningen

Bij '*De finale*' zijn geen herhalingsoefeningen opgenomen op de website, maar er is wel een grammatica-appendix achter in het boek, met een overzicht van de theorie en veel extra oefeningen.

Taalhulp

In '*De sprong*' en '*De opmaat*' is de taalhelp in elk hoofdstuk terug te vinden, gekoppeld aan het lesthema. In '*De finale*' is dat anders: de taalhelp is nu als appendix opgenomen achter in het boek, voorafgaand aan de grammatica-appendix. Er zijn namelijk geen thema-gebonden zinnen en uitdrukkingen in opgenomen, maar breed toepasbare taaluitingen en adviezen (bijvoorbeeld: statistische figuren beschrijven, formele en informele brieven en e-mails schrijven, lees- en luisterstrategieën). Van deze taalhelp is alleen paragraaf 7 ('Hoe zeg ik het?') ingesproken. De audio vindt u op de website onder de knop Taalhelp.

Vorbereiding op het Staatsexamen Nt2, programma II

'*De finale*' is in eerste instantie bedoeld om het taalniveau te verhogen van B1 naar B2. Daarnaast wordt de cursist al een beetje voorbereid op het Staatsexamen programma II. Bij luisteren zijn er naast de voor de methode ingesproken teksten ook enkele fragmenten uit oude oefenexamens opgenomen, de meeste leesteksten hebben een academisch karakter, en verschillende spreek- en schrijfoopdrachten zijn ook een goede voorbereiding op het examen. Let wel, het boek is geen complete examentraining, daarvoor kunt u gebruik maken van de recentere oefenexamens en de serie 'Lezen/luisteren/spreken/schrijven op B2'.